

Bybåndssamarbeid Møte på ledernivå

20. juni 2019

Dagsorden

1. Velkommen

2. Status for arbeidet i bybåndssamarbeidet

- a. Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»
- b. Fagtema «Samferdselsinfrastruktur og byutvikling»
- c. Fagtema «Blågrønn struktur»

3. Kort orientering om søknad om tilskuddsmidler fra KMD

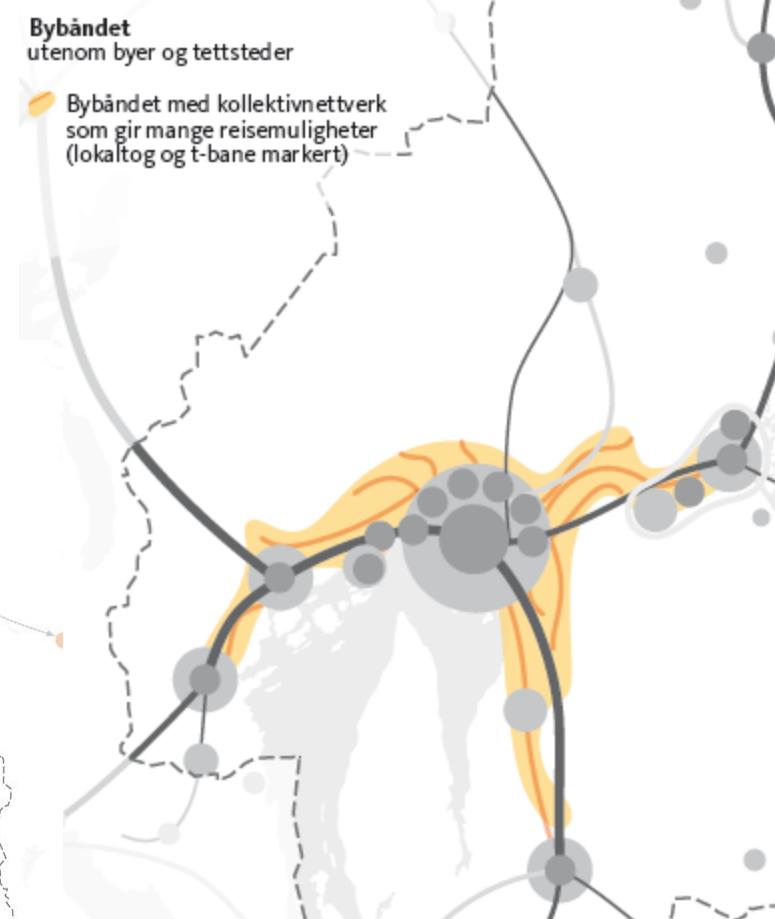
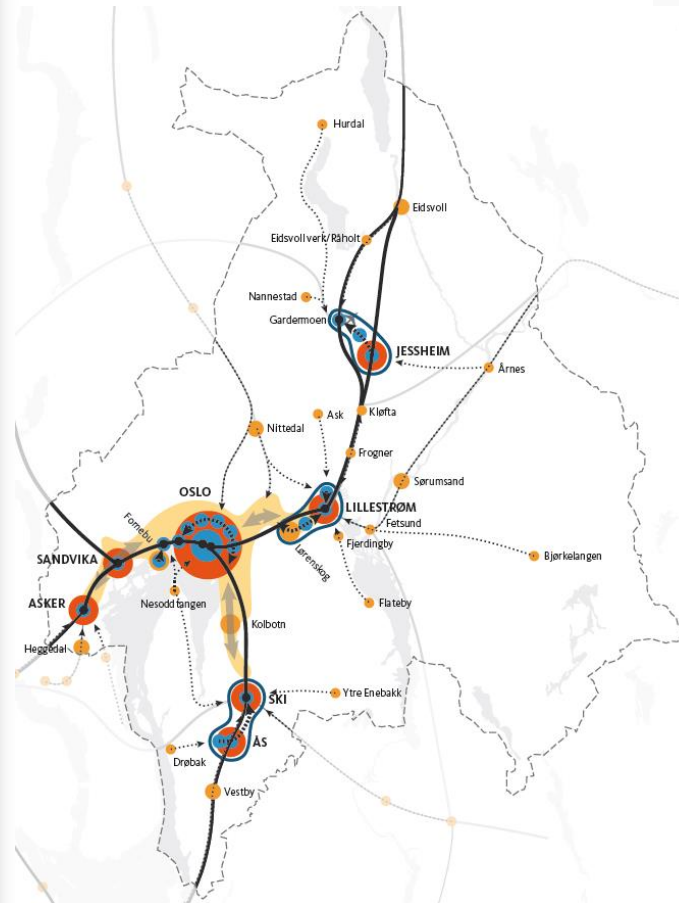
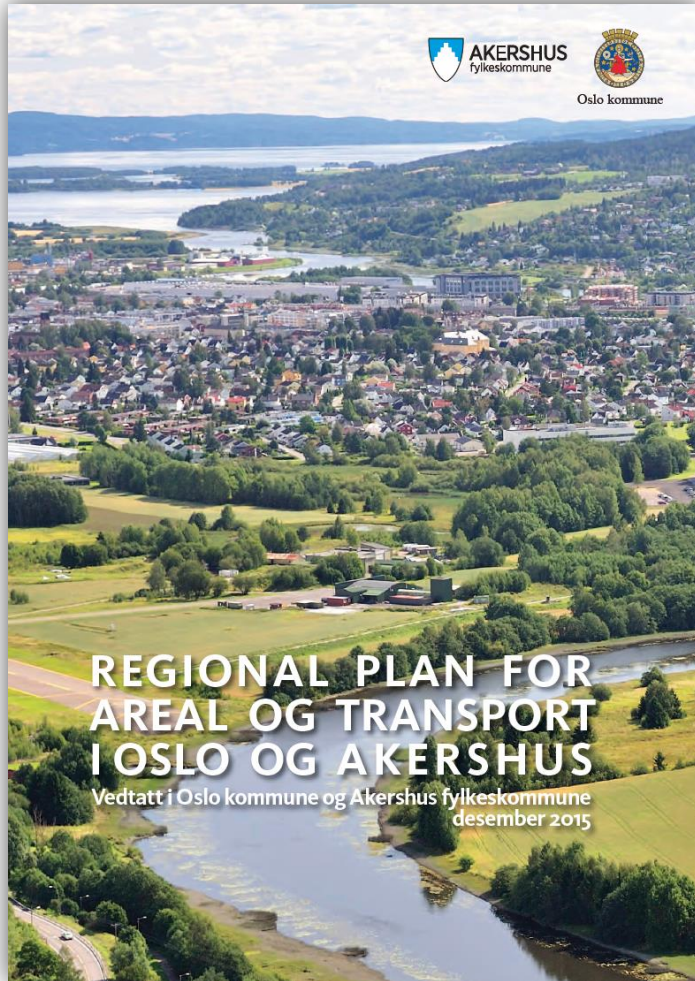
4. Veien videre

- a. Redegjørelse: forslag til oppfølging av fagtemaene og møteplan for høsten
- b. Diskusjon om forslagene til videre arbeid i bybåndssamarbeidet

5. Eventuelt

1. Velkommen

SAMARBEIDSOPPGAVER

Mellom arealmyndighetene

H1

Felles areal- og transportstruktur i bybåndet

Hva: Samarbeid om strategisk areal- og transportplanlegging i bybåndet. Viktige tema er senterstruktur, langsiktig grønn grense for prioritert vekstområde, utviklingsområder, gode sammenhenger for fotgjengere og syklist, blågrønne strukturer, viktige kollektivforbindelser og transportinfrastruktur.

Ansvar: Oslo kommune sammen med Bærum, Asker, Oppegård, Ski, Lørenskog, Rælingen og Skedsmo kommuner.

Med: Transportaktørene, Akershus fylkeskommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Når: Umiddelbart etter vedtak av regional plan

Oslo

1. Velkommen

Veien så langt:

- ▶ Første møte i arbeidsgruppen i september 2017, deretter ca. månedlig; til sammen er det per i dag gjennomført 17 møter i arbeidsgruppen
- ▶ Første møte på ledernivå i november 2017, deretter to ganger per år; til sammen er det per i dag gjennomført 4 møter på ledernivå

1. Velkommen

Møtene våren 2019

Møtegruppe	Tidspunkt	Hovedtema for møtene	Tema*
Arbeidsgruppen m.fl.	10. januar kl. 9-15.30	Midtveisseminar for veileder for fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet	2
Prosjektgruppen	16. januar kl. 9-11	Oppfølging etter midtveisseminar, avklaringer rundt veilederen	2
Prosjektgruppen	13. februar kl. 9-11	Gjennomgang og tilbakemeldinger til første utkast til veileder	2
Arbeidsgruppen	26. februar kl. 9-12	Samferdselsinfrastruktur og byutvikling – sett fra kommunenes side Oslo (Skøyen, Lysaker), Bærum (Høvik)	4
Prosjektgruppen	14. mars kl. 9-12:30	Gjennomgang og tilbakemeldinger til revidert utkast til veileder, planlegging av sluttseminar	2
Arbeidsgruppen	28. mars kl. 9-12	Planleggingspraksis for blågrønn struktur – 4 kommuner presenterer hvordan de jobber	2
Arbeidsgruppen og ledernivå	11. april kl. 9-12	Sluttseminar for veileder for fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet	2
Arbeidsgruppen	09. mai kl. 9-12	Bruk, forankring og videre oppfølging av veilederen for fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet	1/2
Arbeidsgruppen	13. juni kl. 9-12	Planleggingspraksis for blågrønn struktur i bybåndet	2
Møte på ledernivå	20. juni kl. 9-12	Orientering om arbeidet i bybåndet	1-5

*Liste over prioriterte temaer

- Tema 1. Aktuelle områder for særlig bymessig fortetting/overordnet senter- og knutepunkthierarki
- Tema 2. Felles metoder og prinsipper for fortetting og transformasjon med fokus på kvalitet
- Tema 3. Sammenhengende forbindelser for gående og syklende i bybåndet
- Tema 4. Store samferdselsprosjekter i bybåndet
- Tema 5. Felles kunnskapsgrunnlag i bybåndet – kart og data

2. Status for arbeidet i bybåndssamarbeidet

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

- Konsulentoppdrag (WSP + NIBR)
- Finansiert av midler fra KMD
- Ledet av Oslo kommune (PBE)
- Anskaffelsen ble fulgt av egen prosjektgruppe: Asker, Lørenskog, Oppegård, Akershus fylkeskommune, Statens vegvesen, Oslo kommune
- Midtveisseminar 10. januar
- Sluttseminar 11. april
- Veilederen ble ferdigstilt 6. mai

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

- ▶ Fokus på prosess og virkemidler
- ▶ Basert på analyse av seks eksempelområder fra bybåndet
- ▶ Målgruppen er kommunale planleggere, politikere, rådgivere

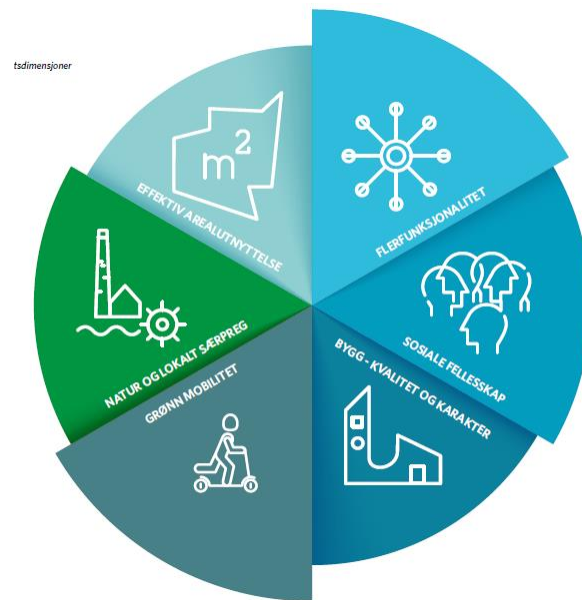

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

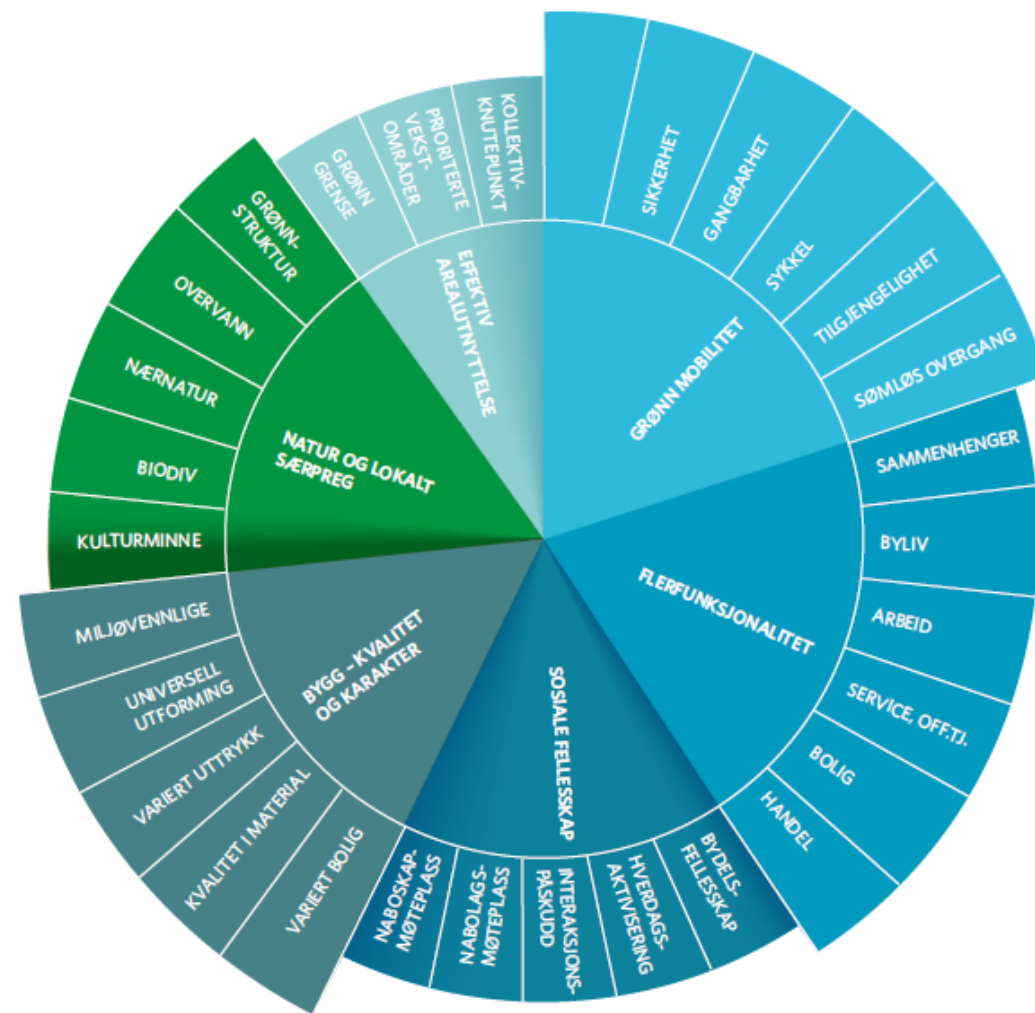
SAMMENDRAG

De viktigste grepene for å legge til rette for fortetting med bykvalitet kan oppsummeres i 10 punkter:

1. Planlegg for bykvaliteter på alle plannivåer
2. Definer det urbane hierarkiet
3. Tenk områdenivå
4. Opptre koordinert internt i kommunen og benytt et bredt spekter av virkemidler
5. Bruk prosjektorganisering for å skape samarbeid
6. Sett av nok ressurser
7. Avklar prinsipper for gjennomføring så tidlig som mulig
8. Koordinert eierskap fremmer helhetlige løsninger
9. Jobb med flere prosesser samtidig
10. Lag en strategi for midlertidighet

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

Kvalitetssirkelen (utarbeidet av OsloMet)

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

DEL 2 - EKSEMPLENE

OMTALE AV EKSEMPLENE SOM ER BRUKT I DENNE VEILEDEREN

Oslo

DEL 2 - EKSEMPLENE

4.2 LØREN

Plassering i urban hierarki: Løren er en utvidelse av Oslos tette bystruktur.

Plangrunnlag: Kommunedelplan for Økern, vedtatt 26.05.2004, reguleringsplan for Lørenveien 38 m.fl., S-4083 vedtatt samme dag som kommune- delplanen, VPOR for Løren og Økern vedtatt 2014

Situasjon før: Militærleir og industriområde

Type utbygging: Transformasjon til et flerfunksjonelt byområde med hovedvekt på boliger. Boliger i lameller og karrebebyggelse, høy tetthet.

Størrelse: Ca. 360 dekar totalt, Selvaags første utbyggingsskjerper nordøst for Lørenveien ca. 65 dekar. **Tetthet:** 100-150 % TU

Utbyggingsperiode: 2004- pågående.

Område/radius	Grunnkrets	500 m	1 km	2 km
Beboere	NA	7000	22000	96000
Snittalder	NA	34 år	34 år	35 år

Løren i Oslo er et stort transformasjonsområde som er utviklet relativt nylig. Kommunen og utbyggere har lyktes med å transformere et stort næringsområde og militærleir til en urban og levende bydel. I bydelen er det etablert en stor park som er mye brukt til lek. Området som helhet har flerfunksjonell arealbruk, og en befolkningssammensetning

med en stor andel barnefamilier, og unge voksne. Historiske bygg er tatt vare på og bidrar til å gi bydelen identitet. Løren torg, med butikker og kafeliv, bidrar også til å gi stedet identitet. Både senteret og de historiske bygningene fungerer som møtested for beboere i området.

God tilgjengelighet er ofte en forutsetning for at transformasjon skal komme i gang og lykkes. På Løren ble Ring 3 lagt i tunnel forbi området, og ny T-banestasjon etablert. Med ny T-banestasjon økte områdets sentralitet betydelig, og bidro til at utbyggingen skjedde raskt. Lokket over ringveien gjorde at Løren ble forbundet med de etablerte boligområdene nord for Ring 3. Både lokket og T-banen er resultat av store, langsiktige infrastrukturprosjekter for hovedstaden.

Del av Løren sett fra luften, med Peer Gynt parken og verneverdige militærbygninger midt i bildet, den første boligkuben øverst mot venstre og det nye senteret nederst mot høyre. Foto: Oslo kommune

Løren torg - Handel og møteplass. Den lave delen slipper morgensolen inn på torget og ettermiddagssol inn i de private gårdsrommet bakfor

23

DEL 2 - EKSEMPLENE

Gangveien forbinder lamellbygningene med grøntområdet.

På Løren er den overordnede strukturen, med Lørenveien som den sentrale byaksen, lett lesbar. Området preges av store kvartaler. Men den mer finmaskede strukturen av gangforbindelser er vanskeligere å få øye på. Det går eksempelvis en gangforbindelse gjennom området, men den ligger sammen med innkjøsløse til parkeringskjellere og er derfor vanskelig å finne.

Med unntak av Lørenparken er grønne elementer og bynatur som strukturerende element i liten grad benyttet. Mangelen på busker og trær kan skyldes at området på daværende tidspunkt var utenfor Oslo kommunes sone for vanning. Dermed ønsket ikke Bymiljøetaten trær langs gatene. Manglende koordinering og felles prioritering mellom kommunens etater får dermed konsekvenser for områdets bymessige kvalitet. Dagens utforming av gatenettet er derfor mindre innbydende for myke trafikanter, enn situasjonen ellers ville vært med trær i gatebildet.

Løren Torg er områdets senter. Torgets utforming gjør det gjenkjennelig på avstand. En lavere høyde i midtfeltet gjør at torgområdet har godt med lys og sol store deler av dagen, og er dermed et godt oppholdssted.

Løren har mange bokvaliteter. Det er varierende grad av «urban profil» på boligbygningene, fra 3-4 etasjers lameller lengst vest i området, til bygårder med næring i førsteetasje nær sentrumsområdet. Området er bygget ut i flere etapper, i regi av flere ulike utbyggere, men med Selvaag som første og største utbygger. Vern av kanonhallen og bygningsmiljøet rundt, samt tilrettelegging for bruk i bygningene, var tidlig en premiss for utbyggingen. Både parken og bygningene er skjermet fra gatenettet og gir kvaliteter til

boligene rundt. Til tross for en viss motstand i begynnelsen, og til tross for utfordringen med å kombinere bruk og vern, er kanonhallen og omkringliggende bygningsmiljø med på å høyne bokvaliteten og gi stedet identitet.

Boligbygg nær Løren Torg - urban med handel i første.

Lærdam

Tre momenter oppsummerer Lørens bidrag til kunnskapsgrunnlaget om å skape bymessige kvaliteter: Beslutningen om vern av et bygningsanlegg med tilhørende park gir stedet identitet og er blitt en møteplass for beboerne. Et godt plassert torg med en åpen utforming sørger for at nærsenteret også er en møteplass. En tredje lærdom er at manglende koordinering mellom kommunale etater (plan og bymiljø) kan føre til redusert bykvalitet, her ved at man ikke fikk plantet trær langs gatene.

24

24.06.2019

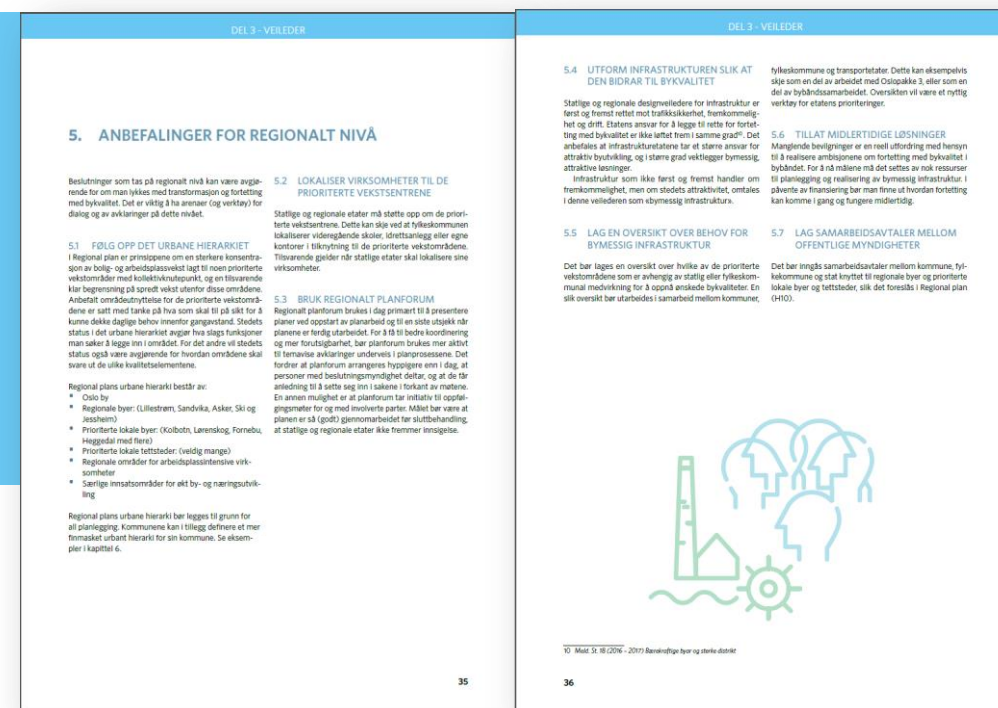
11

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

DEL 3 - VEILEDER

HVORDAN LEGGE TIL RETTE FOR FORTETTING MED BYKVALITET?
HVLKE PROSESSER OG VIRKEMIDLER KAN BENYTTES?
ANBEFALINGER PÅ REGIONALT NIVÅ,
KOMMUNALT NIVÅ OG OMRÅDENIVÅ

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

- Arbeidsgruppemøte 9. mai om veilederen
- Om veilederen:
  - Lettlest og oversiktlig
  - Mange nyttige anbefalinger:
    - viktig å begynne tidlig
    - avgjørende å få til et godt samarbeid med sentrale aktører
  - Bør brukes under politikeropplæringen
  - Kan fungere som et verktøy for å få oversikt over hva som må gjøres av hvem på hvilket nivå og tidspunkt for å få til bedre resultater
- Formidling og forankring
  - Internt i egen virksomhet
  - eksternt: frokostseminar/plantreff m.m.

Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

- Arbeidsgruppemøte 9. mai om veilederen
- Innspill til relevante temaer
  - Samarbeid mellom sentrale aktører, spesielt samarbeid mellom plan- og samferdselsetatene/-aktørene: hvordan kan slikt samarbeid rigges?
  - Mobilitet – dagens og fremtidens
  - Boligmarkedet og sosial boligbygging
  - Detaljreguleringsnivå
- Midlertidighet
- Medvirkning
- Boligtypologi

Spørsmål og kommentarer?

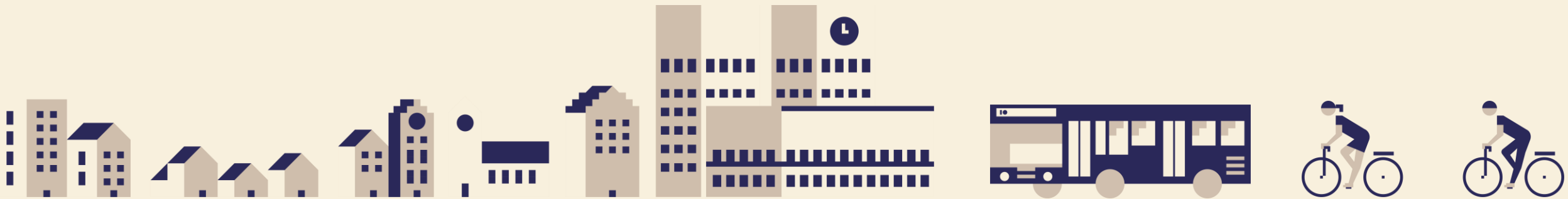
Veileder «Fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet»

2. Status for arbeidet i bybåndssamarbeidet

Fagtema «Samferdselsinfrastruktur og byutvikling»

Oslo

Fagtema «Samferdselsinfrastruktur og byutvikling»

- ▶ Arbeidsgruppemøte 26. februar
«Samferdselsinfrastruktur og byutvikling sett fra kommunenes side»
  - Skøyen og Lysaker (Oslo)
  - Høvik (Bærum)
- ▶ Oppfølging av forrige møte med tema mobilitet og transportinfrastruktur med presentasjoner fra transportaktørene

Skøyen områderegulering

Skøyen torg - kollektivknutepunktet

- et av landets viktigste kollektivknutepunkter
- Skøyen skal:
  - ha **kortere overganger** mellom tog, buss, trikk og T-bane
  - være en 24-timersby med **byliv**: **flere boliger** rundt kollektivknutepunktet sentralt på Skøyen og **bredt tilbud** til beboere og tilreisende
  - ha **attraktive offentlige byrom**

Parallelle prosesser

	2015	2016	2017	2020	2030
Områderegulering Skøyen (PBE)	Utkast byplangrep	Planbest. og kart	Off. ett.		
Detaljreguleringer	Behandling av innsendte detaljreguleringsplaner, off. ettersyn PBE				
Fornebubanen (Ruter)	Avklaringer, planlegging	Off. ettersyn	Ferdigstillelse i 2022?		
Hoffsdiagonalen (Ruter/PBE)	Avklaringer, planlegging	Off. ettersyn	Omkjøringsvei for Fornebubanen?	Ny samlevei; Avhengig av sporstenging jernbanen?	
Trikken – ny trase Hoffsveien (Ruter)	Avklaringer, planlegging			Omlegging av spor: Avhengig av Fornebubanen, Hoffsveien 1-7?	
Bussterminal-løsning (Ruter)	Kvu-oslonavet	PBE ønsker ikke terminering av busser på Skøyen -			
E18 –løsning (SVRØ)	Mulighetsstudier	Usikker framdrift.			
Jernbaneløsning (JBV)	Kvu-oslonavet	Ingen nye spor i dagen på Skøyen. Omlegging av regiontog.			
Lokalisering båter (BYM)	Avklaringer, planlegging	PP Fjordsenter	Før Karenslyst kan fristilles til byutvikling må det finnes en løsning for eksisterende antall båter innen FBV-området.		
Elveåpninger (VAV)		Kartlegging	Avklare tiltak og gjennomføring Hoffselva og Frognerelva		
Verneverdier (BYA)		Registrering			
Hovedsykkeltrase					

Utfordringer og interessekonflikter

- ▶ Overordnede mål og ambisjoner
  - Sektorinteresser versus helhetlig byutvikling
  - Kapasitet privatbiltrafikk
- ▶ Byforming
  - Utforming av kryss, antall kjørefiler
  - Byggegrenser mot E18/jernbane
  - Arealer til utvikling veiformål/jernbane
- ▶ Ressurser/kompetanse
- ▶ Beslutningsnivå
  - Stat/kommune
  - Politisk

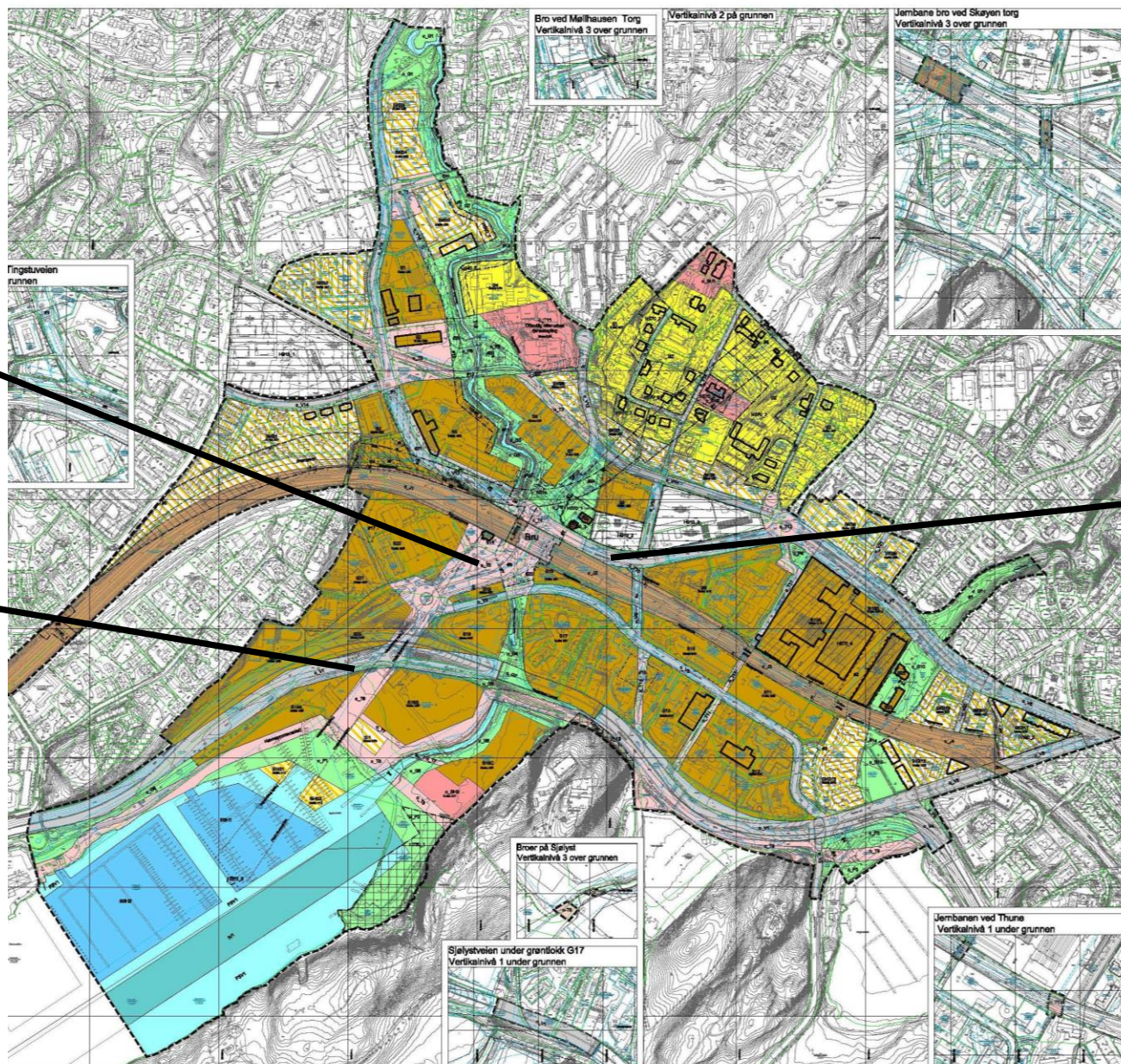

Innsigelsene – oppsummert

Utforming av
lokalgatene

Bort-
regulering av
E18 + bygge-
grenser

Bygge-grense
mot jernbane

Oslo

Hva kan vi forbedre?

- ▶ Forankre store infrastrukturgrep politisk
- ▶ Avklare mandat og handlingsrom for samarbeid – sektorinteresser versus helhetlig byutvikling
- ▶ Viktige utviklingsoppgaver må gjøres kjent tidlig
- ▶ Prioriterte oppgaver må tilføres ressurser og kompetanse

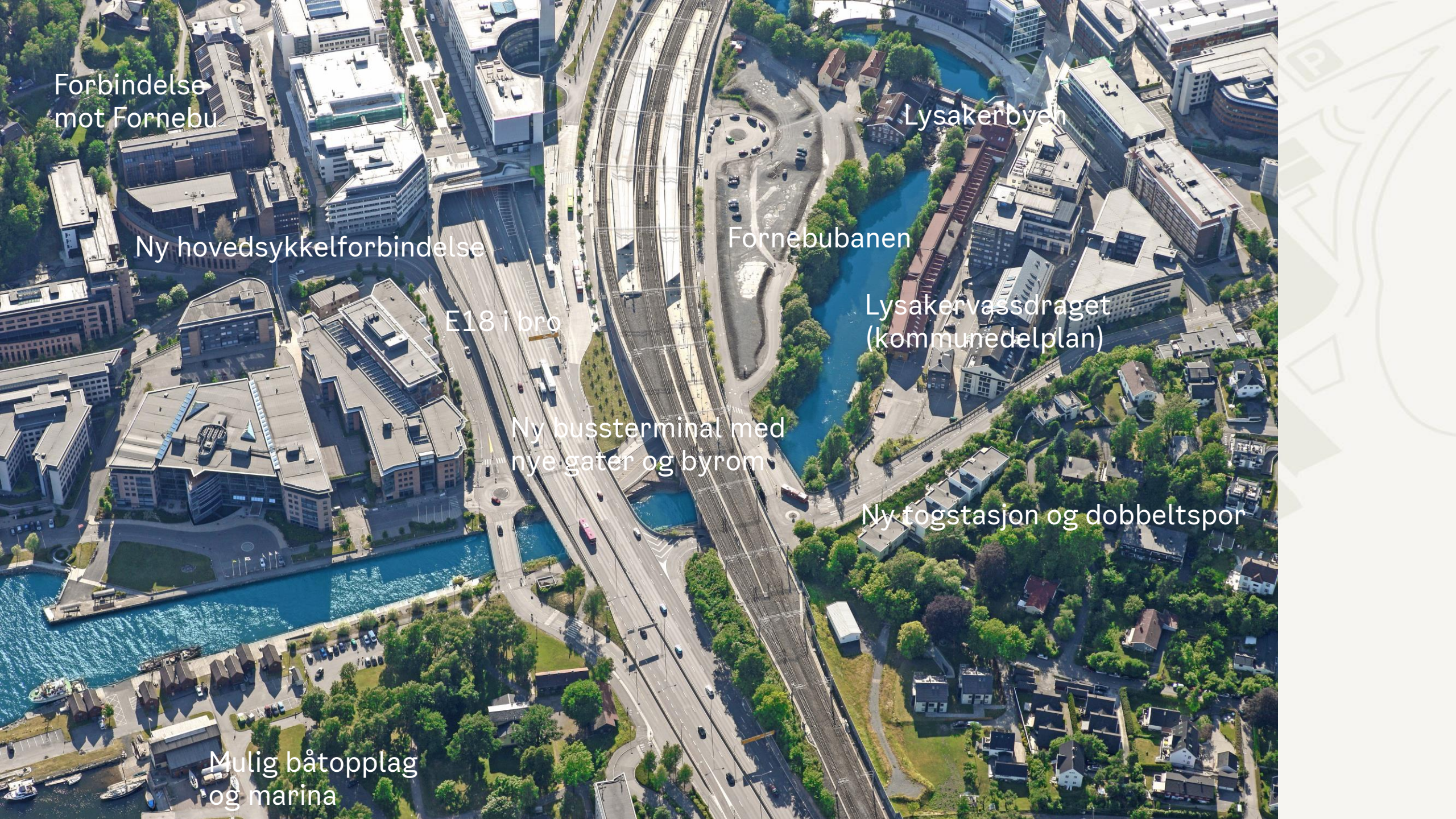

LYSAKER OG FJORDBYEN VEST

Forbindelse
mot Fornebu

Ny hovedsykkelforbindelse

E18 i bro

Ny bussterminal med
nye gater og byrom

Mulig båtopplag
og marina

Lysakerbyen

Fornebubanen

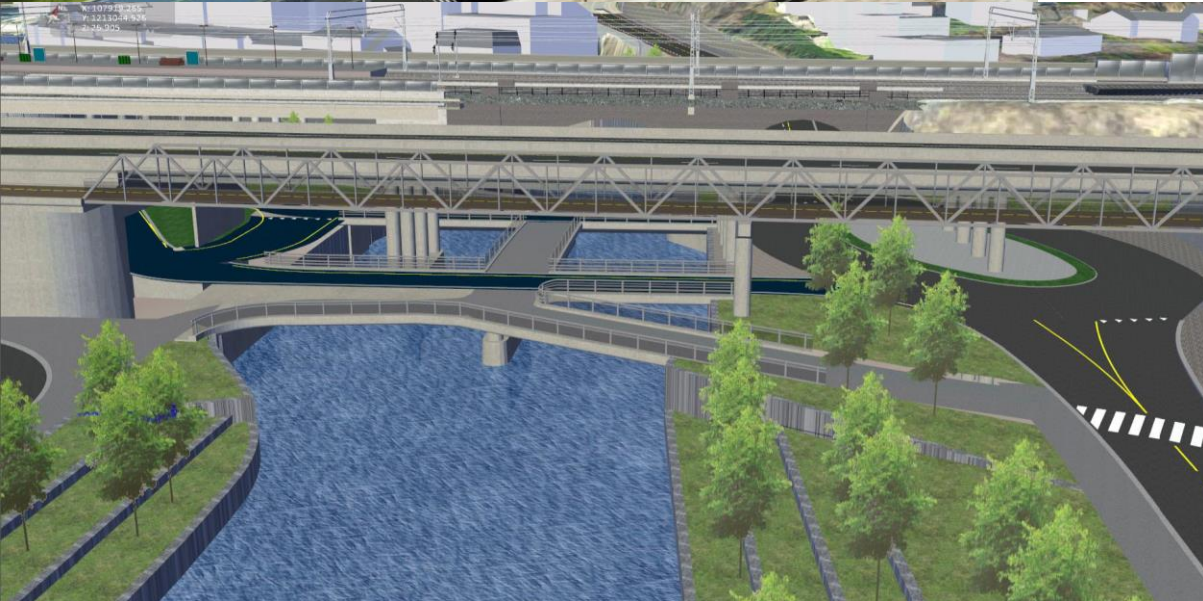
Lysakervassdraget
(kommunedelplan)

Ny togstasjon og dobbeltspor

Utformingen av transportanleggene er avgjørende for en attraktiv by- og stedsutvikling

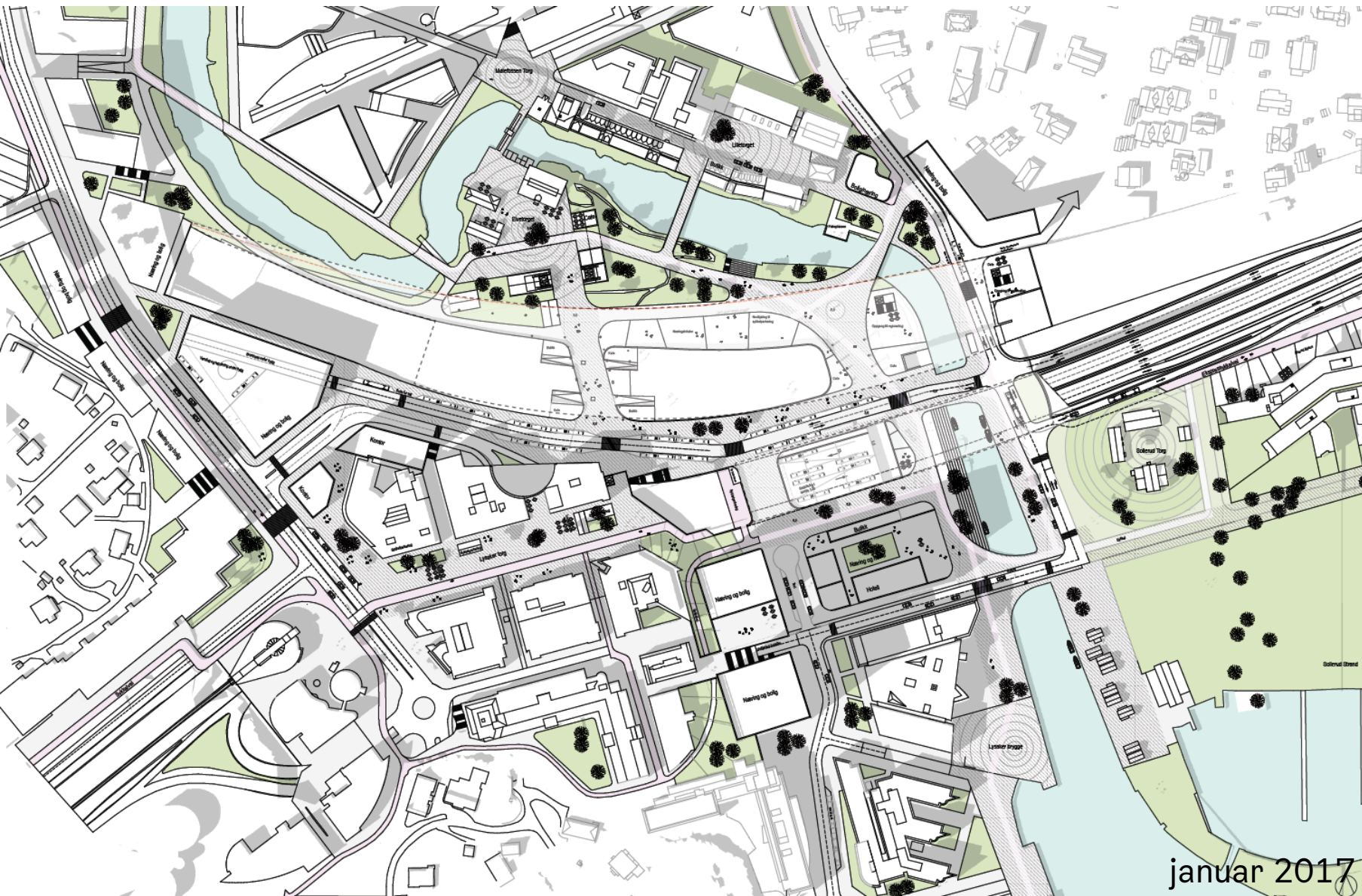
Veganlegg fra tidlig planfase (over), felles mulighetsstudie til høyre

Oslo

Felles mulighetsstudie = bussterminal + tilhørende gate- og byromsstruktur

- ▶ Omforent mulighetsstudie med Statens vegvesen, Oslo og Bærum kommuner
- ▶ Er lagt til grunn for VPOR og reguleringsplanarbeid

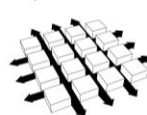
VPOR Lysakerbyen

Interkommunalt planarbeid som har koordinert kommunenes interesser

Angir

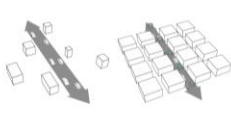
- struktur for offentlige rom
- bymessige prinsipper for arealutvikling
- arealeffektive transportløsninger (mulighetsstudiene)

FINMASKET NETT TILPASSET
FOTGJENGERE

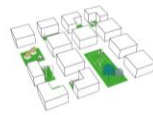
Etablere en bymessig kvartalsstruktur med god tilgjengelighet tilrettelagt for glønde. Kvartaler har innganger fra alle sider.

FRA VEI TIL GATE

Strømme opp bebyggelse og gi hovedforbindelser et mer bymessig gatepreg. Redusert barrieretekst ved kryssing i gateplan og fokus på fotgjengere.

BYROM- OG PARKHIERARKI

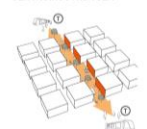
Skape et nettverk av både større og mindre torg/plasser og parker i tilknytning til gate- og torgplanen. Variasjon i størrelse og innhold sikrer mangfold.

HOVEDPARK

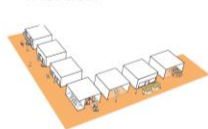
Etablere en sentral bypark som fungerer som områdepark for planområdet og omkringliggende boligområder.

SENTRUMSSTRENGEN

Etablere en sekvens av gater og byrom tilrettelagt for opphold, servering og handel, som sikrer attraktive forbindelser.

ÅPNE FASADER

Sikre at første etasje mot gater har liv og aktivitet. Åpne fasader med publikumsfunksjoner som service og butikker med utgang til gater og byrom. Første etasjer følger rimelig naturlig tilgjengelig terreng.

LYSAKERELVA

Reetablere kantevegetasjon og sikre tilgjengelighet til og over vannet på strategiske steder. Broer må dimensjoneres med hensyn til flom.

GRØNNE FORBINDELSER

Sikre trygge og grønne gang- og sykkelforbindelser. Gaterne gis et grønt preg gjennom beplantning og sekvens av parker, som bidrar til orientering.

Oslo

Høvik i dag

Bilbasert og store barrierer

Vedtatt regulering E18- tiltak forbi/ gjennom Høvik

Dagens løsning og regulert løsning

Snitt

Oslo

Regulert løsning Utfordringer

- ▶ Stivt og lite fleksibelt system
ønske om bymessige kvaliteter blir vanskelig med regulert løsning
- ▶ Prioriterer det regionale
Løsningene for buss og sykkel mangler gode lokale koblinger/lokal flatedekning
- ▶ Barrierevirkning
- ▶ Beslaglegger potensielt byutviklingsareal

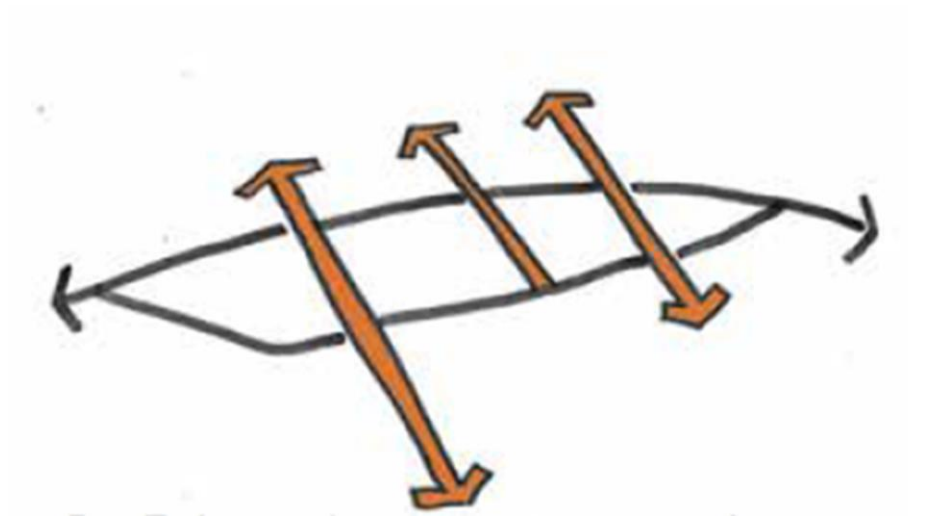

Mulighetsstudie Høvik

- ▶ Klimasatsmidler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- ▶ Mulighetsstudiet, viktige premisser:
  - Utvikling av tettstedet Høvik – på kort og lang sikt
  - Optimalisering av E18- tiltaket på Høvik
- ▶ Bærum kommune v/ Norconsult – **Reconnecting Høvik**
  - Statens Vegvesen v/ LPO Arkitekter og Aas Jac. – **Flettverk Høvik**
  - Velenes innspill v/ Niels Torp Arkitekter – **Urban Landsby Høvik**
- ▶ Prosess/medvirkning fram til nå

Hva skulle mulighetsstudie belyse?

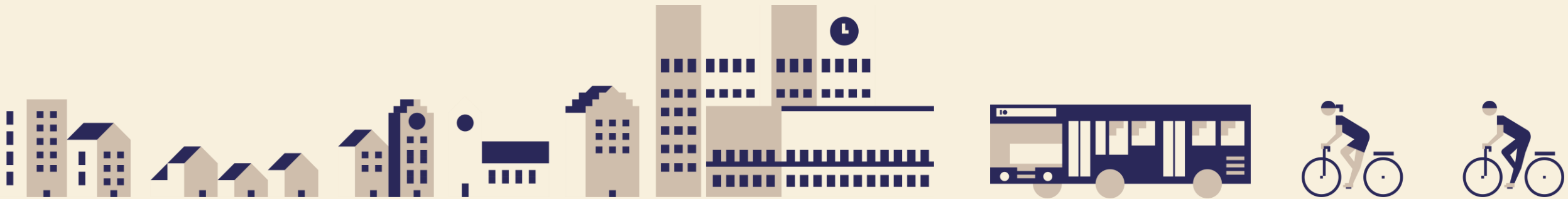
2. Status for arbeidet i bybåndssamarbeidet

b. Fagtema «Samferdselsinfrastruktur og byutvikling»

- ▶ I presentasjonene og i diskusjonen etterpå kom det tydelig frem at det særlig er to hovedutfordringer:
  - Kommunen og samferdselsmyndigheten(e) er ofte i utakt når det gjelder tidsmessig og ressursmessig prioritering av knutepunktutvikling
  - Den fysiske utformingen av knutepunktene er svært krevende. Hvordan kan transportfremkommelighet og krav til sikkerhet kombineres med målet om å lage et sted der fortetting med høy bo- og bykvalitet skal stå i fokus?
- ▶ Samarbeid mellom aktørene er avgjørende
- ▶ Utforskende arbeidsmåter som mulighetsstudier o.l. kan legge premisser for løsninger der partene ikke "låser seg" til bestemte grep

Spørsmål og kommentarer?

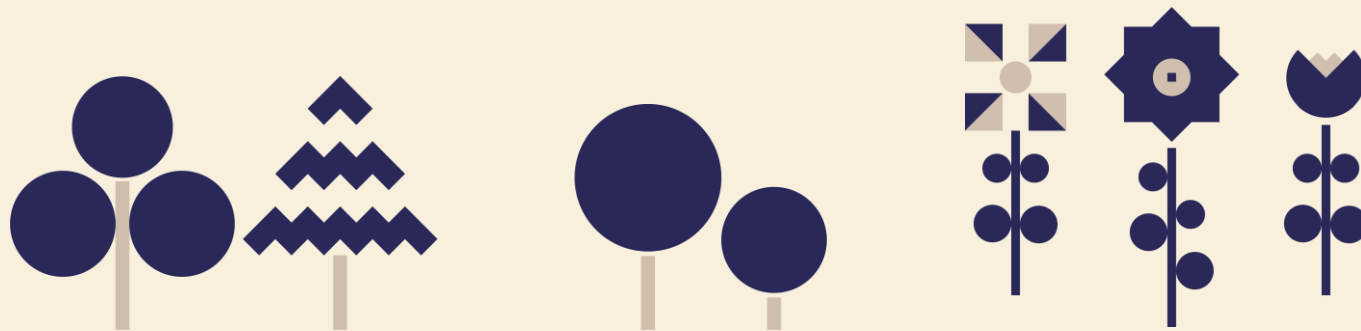
Fagtema «Samferdselsinfrastruktur og byutvikling»

2. Status for arbeidet i bybåndssamarbeidet

Fagtema «Blågrønn struktur»

Fagtema «Blågrønn struktur»

► Hva sier den regionale planen?

- Overordnet grønnstruktur bevares
- Sammenhengende strukturer for biologisk mangfold og friluftsliv søkes bevart
- Attraktiv by- og tettstedsutvikling med ivaretagelse av viktige blågrønne strukturer
- I og rundt prioriterte vekstområder skal tilgjengeligheten til regionale friluftslivsområder vektlegges spesielt
- Tap av grønne arealer reduseres i sum

Strategi 3 Utvikle bybåndet med bedre sammenhenger i bystrukturen og høy utnytting av kollektivtransport

Helhetlig byutvikling i bybåndet krever tett samarbeid mellom Oslo kommune og de andre kommunene i bybåndet om senterstruktur, langsiktig grønn grense, sammenhenger i bystrukturen, [ivaretagelse og utvikling av blågrønne strukturer](#), gode forbindelser for fotgjengere og syklister, og prioritering av kollektivakser.

► Hvordan kan vi få det til?

Fagtema «Blågrønn struktur»

► Tre arbeidsgruppemøter om temaet

- 1. møte 25. oktober 2018:
  - Oslo kommunes grøntregnskap
  - Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus
- 2. møte 28. mars 2019:
  - Tema: planleggingspraksis for blågrønn struktur, verktøy og virkemidler, utfordringer og muligheter
  - Presentasjoner fra Asker, Lørenskog, Skedsmo og Oslo
- 3. møte 13. juni 2019:
  - PBE presenterer notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur
  - Fylkesmannen: Blågrønn struktur i bybåndet – hva er status og hva har vi behov for?

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

- ▶ Hensikt: å legge til rette for erfaringsutveksling og kunnskapsoverføring (i første omgang)
- ▶ Notatet:
  - basert på besvarelsene
  - gir en oversikt over hvordan det jobbes med planlegging av blågrønn struktur i bybåndet
  - synliggjør ulike verktøy og virkemidler
  - drøfter utfordringer og muligheter
- ▶ → identifisere potensielle temaer for fremtidige samarbeidsarbeidsoppgaver
- ▶ Mål: å bidra til at det over hele bybåndet er et høyt nivå på grøntplanlegging, som en integrert del av by- og tettstedsplanlegging

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

Kommuneplannivå

- ▶ KP er et svært viktig verktøy for å sikre og videreutvikle den blågrønne strukturen på et overordnet nivå
  - Arealformål, bestemmelser, retningslinjer, hensynssoner
  - Definerer mål og satsingsområder
- ▶ Ifm KP-arbeidet utarbeides ofte utredninger og strategier på ulike områder, f.eks.:
  - bekkeåpninger, overvannshåndtering
  - kartlegging og verdisetting av friluftsområdene og naturområdene
  - barnetråkk og voksentråkk
  - gåstrategi, mm.

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

Kommuneplannivå

- ▶ Eksempel Asker kommune:
- ▶ jobber målrettet med å opparbeide flere smett og snarveier, og har egne bestemmelser i kommuneplanen, samt tilhørende retningslinjer, som skal sikre at dette følges opp i alle ledd i planleggingen:

6. Grønnstruktur

6.1 Grønne korridorer og hensyn til eksisterende grønnstruktur i byggesonen (pbl.§ 11-9, nr 6)

«I regulerings-, dele- og byggesaker skal aktuelle gangatkomster til overordnet grønnstruktur og friluftsområder sikres/gjennomføres.»

Tilhørende retningslinjer til kommuneplanens bestemmelser:

«Sammenhengende grønne korridorer og grøntdrag (uavhengig av formål) i byggesonen, inkl. forbindelser til overordnede friluftsområder, skal sikres og videreutvikles. Grønne korridorer og grøntdrag ivaretar både landskap, økologiske sammenhenger og ferdselsårer. Gatetrær og alléer langs veier og stier sikres gjennom reguleringsplan. «

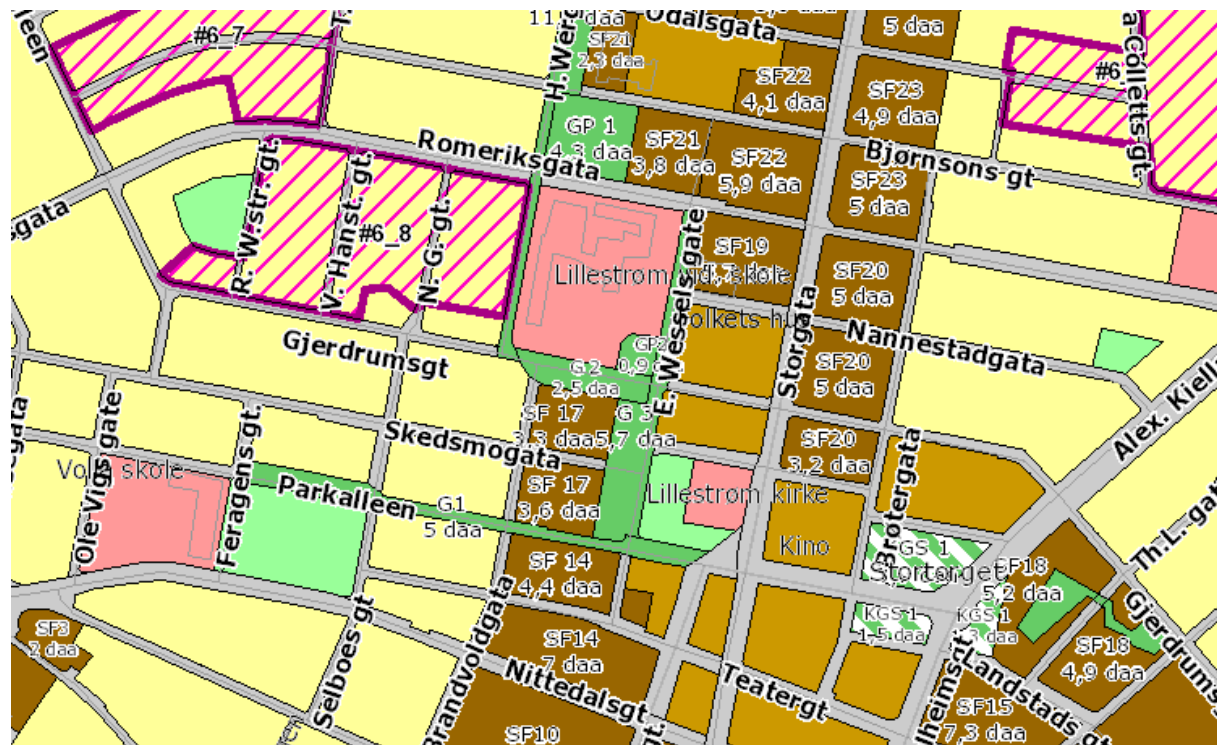

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

Kommuneplannivå

► Eksempel Skedsmo kommune:

Skedsmo har i sin kommuneplan tatt i bruk alle underformål for grønnstruktur (naturområder, turdrag, friområder, parker) for å tydeliggjøre grønne områder med eget formål på arealkartet, fremfor å overlate dette til reguleringsplanprosessen

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

Kommuneplannivå

Eksempel Oslo kommune:

Blågrønn struktur

Plankartet viser viktige veier og gater hvor det skal tas vare på eksisterende trær eller plantes nye trær dersom det er mulig. Videre vises vassdrag, eksisterende og fremtidige turveier, områder med behov for park, prinsipplassering av fremtidige parker, fremtidige turdrag, fremtidige elver og bekker.

Les mer [☞](#)

Tegnforklaring

 Viktige kommunikasjonsårer med eksisterende og nye trær

 Elv, bekk, vann, dam

Ikke juridiske objekter

 Hovedturvei - eksisterende/planmessig sikret

 Hovedturvei - fremtidig

 Annen viktig gangforbindelse

 Fremtidig turdrag - prinsipptrase

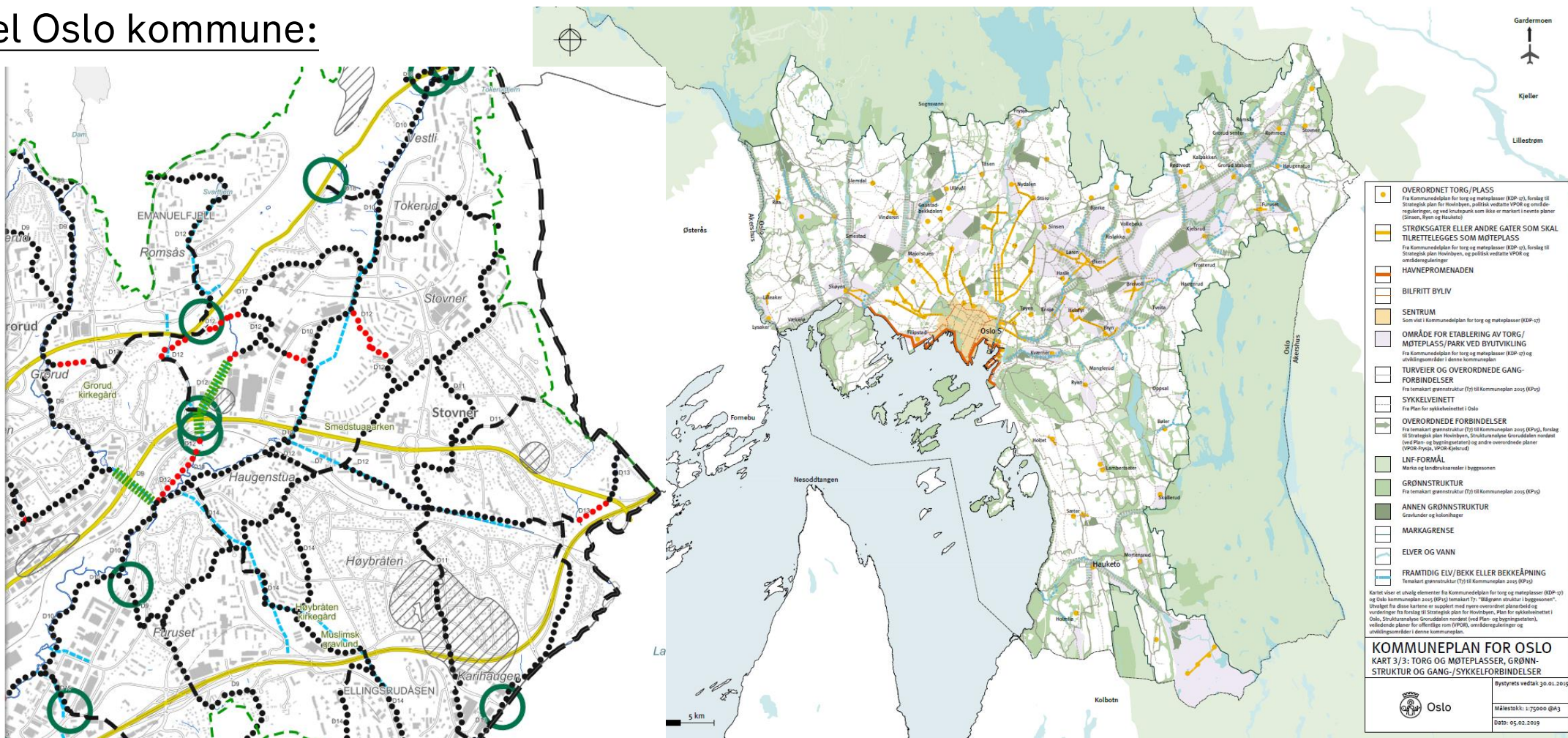
 Krysningspunkt som krever tiltak

 Fremtidig elv/bekk - prinsipplassering

 Område med behov for park på minimum 1 dekar ved byutvikling

 Område med behov for park på minimum 5 dekar ved byutvikling

 Framtidig park - prinsipplassering

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

Andre verktøy og virkemidler

- ▶ flere har eller skal utarbeide en eller annen form for «grøntplan» ...

... som skal løfte temaet, bidra til at man [ser helheten](#) i planlegging av blågrønn struktur og viser behov for ny blågrønn struktur.

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

Utfordringer

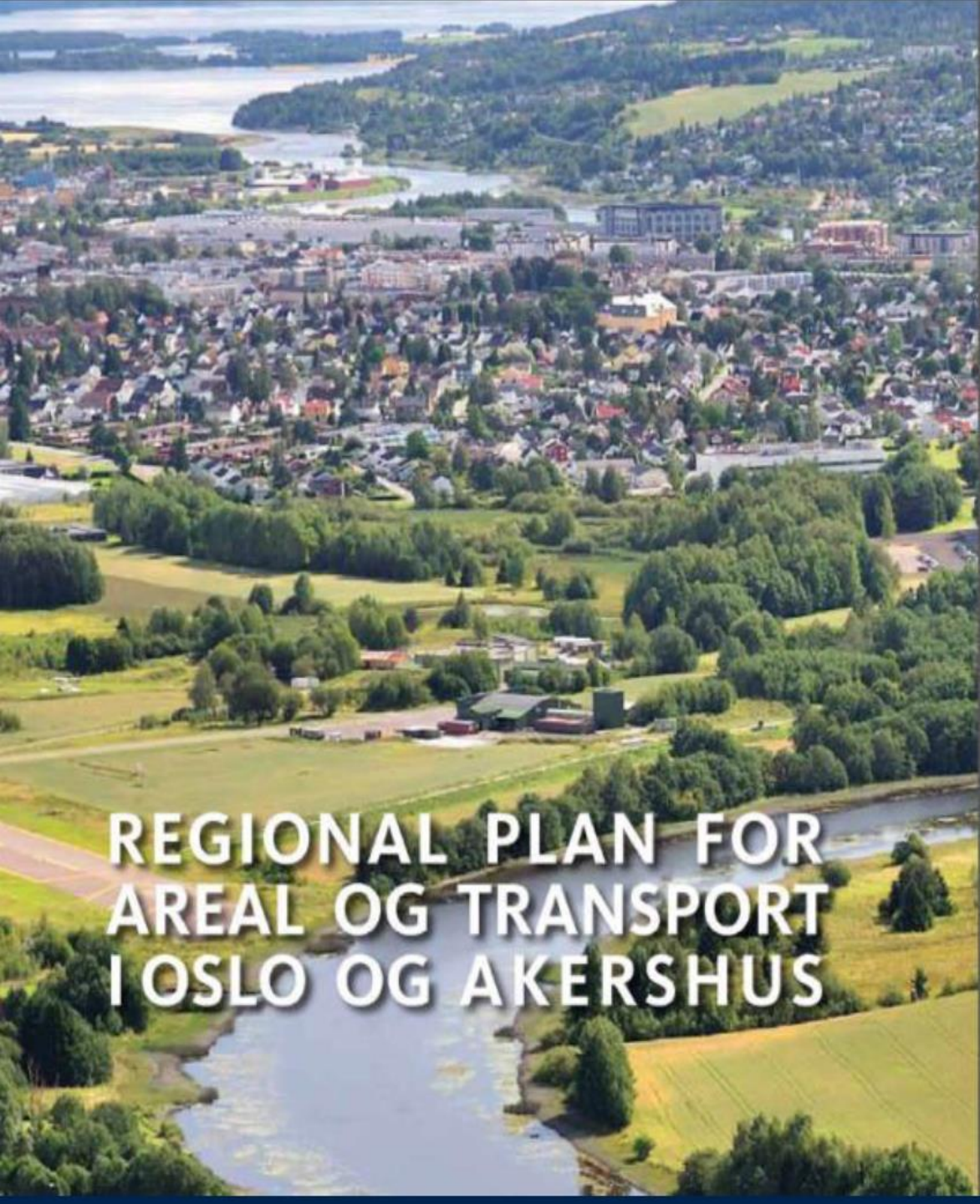
- Tverrsektorielt samarbeid
- Tid og ressurser
- Kunnskap og kompetanse
- For ensidig fokus på friluftsliv og rekreasjon?
- Tap av biologisk mangfold
- Oppdelt eiendomsstruktur/Eldre reguleringsplaner
- Utbyggingspress
- Manglende kontinuitet

Notat om planleggingspraksis for blågrønn struktur

Muligheter

- ▶ Egen grøntplan
- ▶ Større bevissthet
- ▶ Grønn grense
- ▶ Samarbeid og seminarer

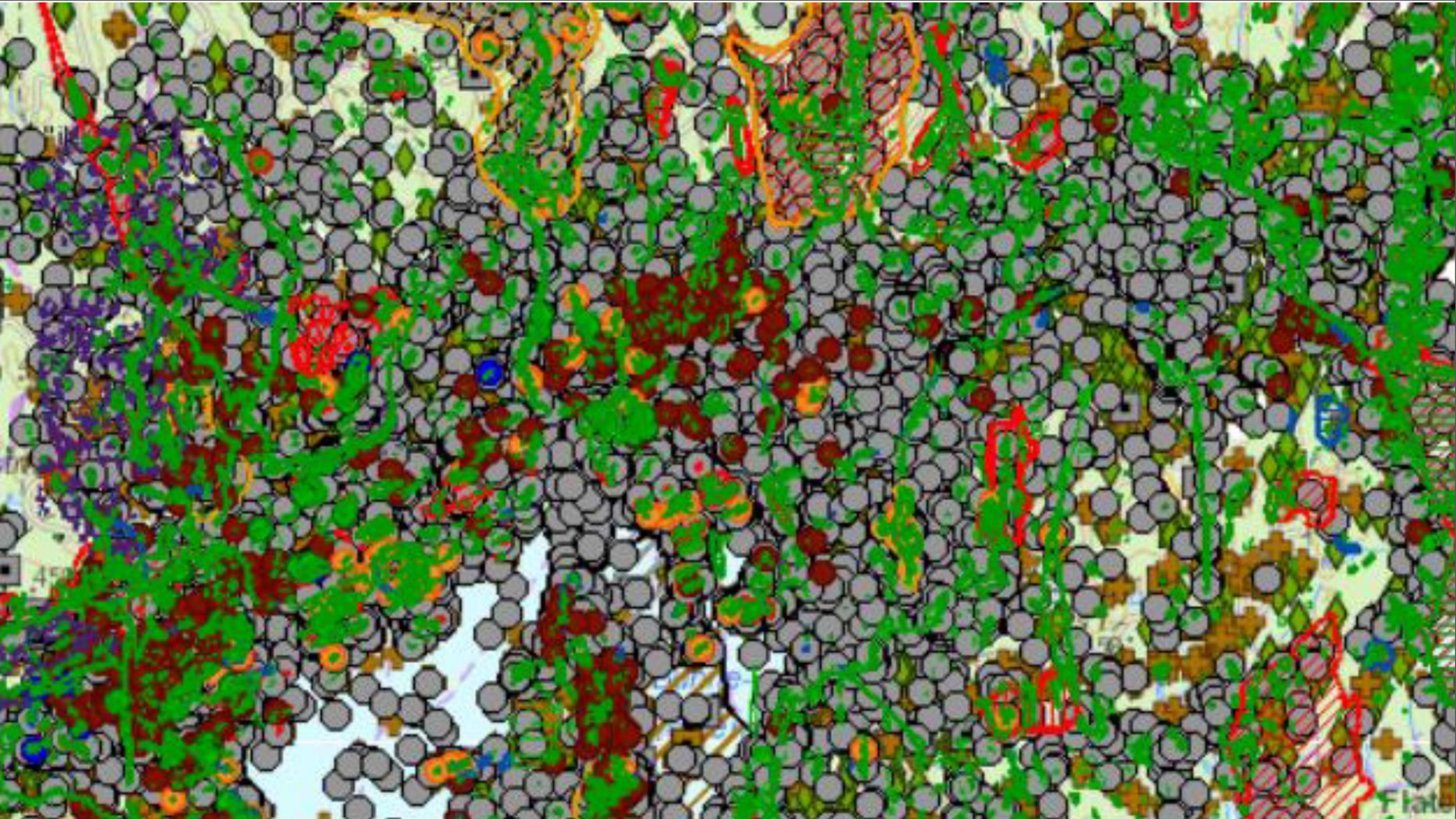

REGIONAL PLAN FOR AREAL OG TRANSPORT I OSLO OG AKERSHUS

Mål

Naturmangfoldet i Oslo og Akershus forvaltes slik at det bidrar til å oppfylle de nasjonale målene om naturtyper og arts mangfold

Trusler mot naturmangfoldet i dag:

Høsting

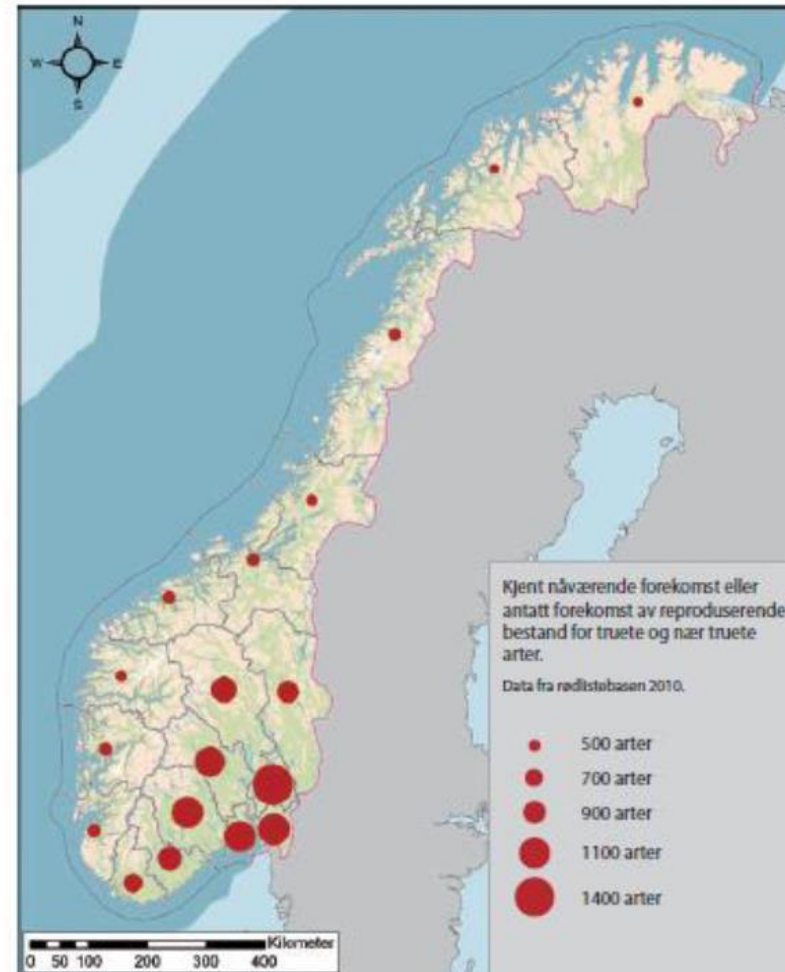
Fremmede arter

Arealendringer

Forurensning

Klimaendringer

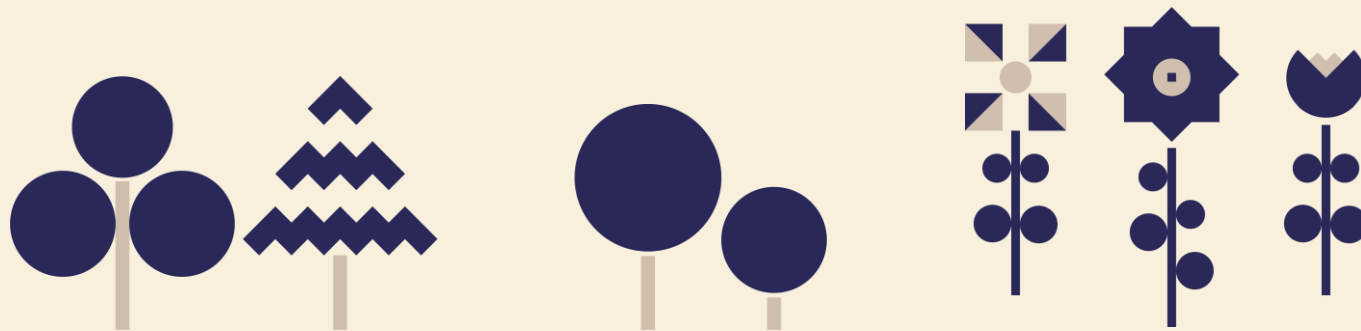
m.m.

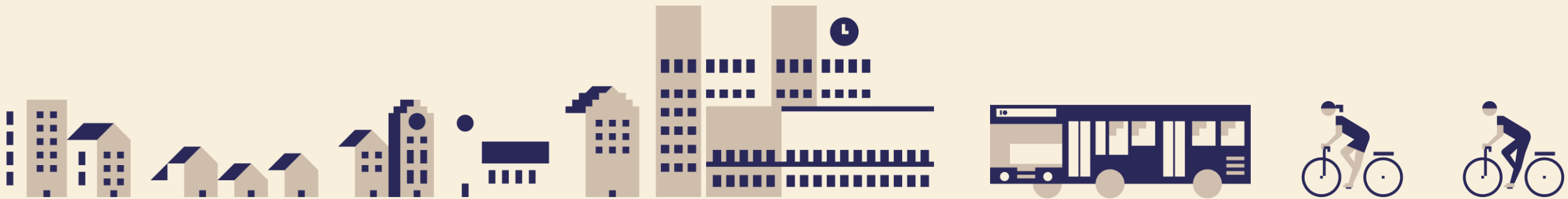

Spørsmål og kommentarer?

Fagtema «Blågrønn struktur»

3. Orientering om søknad om midler fra KMD

3. Orientering om søknad om midler fra KMD

- ▶ Oslo kommune har søkt i samarbeid med Akershus fylkeskommune om midler til to prosjekter som er knyttet til oppfølgingen av den regionale planen:
- ▶ *Prosjekt 1:* Hvordan kan fortetting og bymessig utvikling forenes med god fremkommelighet for kollektivtrafikken inn mot de regionale byene og sentrale knutepunkter?
- ▶ *Prosjekt 2:* Hvordan kan koordinering av parkeringspolitikken gjøre det lettere for kommunene å vedta planer som bygger opp under nullvekstmålet i personbiltrafikk, samt sikre en mer systematisk tilnærming til parkering på områdenivå?

3. Orientering om søknad om midler fra KMD

Prosjekt 1: Byutvikling og fremkommelighet i knutepunktene

► Bakgrunn:

- Målene i regional plan:
  - Utvikle eksisterende byer og tettsteder
  - Økte andeler gåing, sykling og kollektivtransport
- «Mateprinsippet»: bussene skal gi gode forbindelser på tvers inn mot byene/knutepunktene, samtidig som de mater mot et høyfrekvent togtilbud
- Det er utfordrende å sikre fremkommelighet for bussen
- Kollektivknutepunktene bør være mer enn bare kollektivknutepunkt: by- og tettstedsutvikling!

► Formål:

- konkretisere kommunenes, fylkeskommunens og transportaktørens handlingsrom
- utrede ulike virkemidler for å utforme en mest mulig helhetlig løsning

3. Orientering om søknad om midler fra KMD

Prosjekt 1: Byutvikling og fremkommelighet i knutepunktene

❖ Ansvar:

- Prosjektet vil ledes av Oslo kommune ved PBE
- Det vil opprettes en prosjektgruppe med relevante aktører

❖ Det kan være aktuelt å bruke et utvalg av viktige knutepunkter i bybåndet som eksempler

3. Orientering om søknad om midler fra KMD

Prosjekt 1: Byutvikling og fremkommelighet i knutepunktene

► Prosjektet kan deles inn i tre prosjektfaser:

- 1. Innledende fase: oktober 2019 – januar 2020
  - Kartlegging av hovedutfordringene
  - Hva finnes allerede?
  - I samarbeid med berørte aktører (kommune, transportaktørene, fylkeskommune) avklares det hva prosjektet nøyaktig skal omfatte
  - Opprettelse av prosjektgruppe
- 2. Utarbeidingsfase: februar – oktober 2020
  - Konsultentoppdrag: utredninger og utarbeiding av projektrapport
- 3. Gjennomførings- og forankringsfase: november/desember 2020

3. Orientering om søknad om midler fra KMD

Prosjekt 1: Byutvikling og fremkommelighet i knutepunktene

Økonomiske rammer

- Total antatt kostnad er 3,5 millioner kroner
- Søknadsbeløp 1,5 millioner kroner

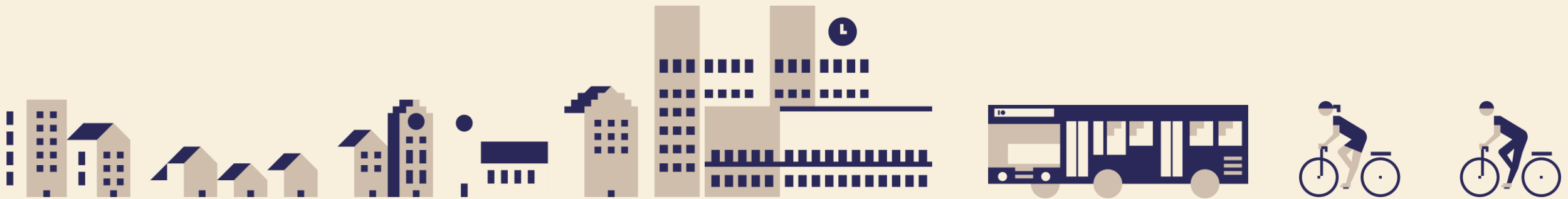
<i>Totalkostnad:</i>	<i>3 500 000 kr</i>
Egeninnsats Ok og Afk:	1 000 000 kr
Egeninnsats aktuelle kommuner/transportaktører:	500 000 kr
Konsulenttjenester:	1 500 000 kr
Egenfinansiering av andre utgifter:	500 000 kr
Søknadsbeløp:	1 500 000 kr

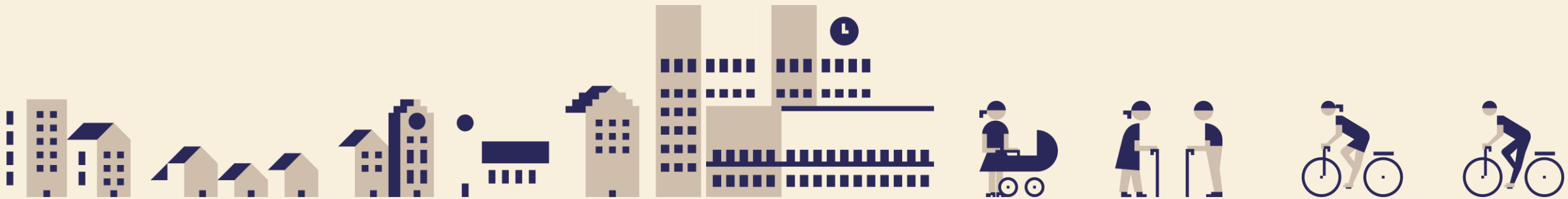
3. Orientering om søknad om midler fra KMD

Prosjekt 2: Parkering

Spørsmål og kommentarer?

4. Veien videre

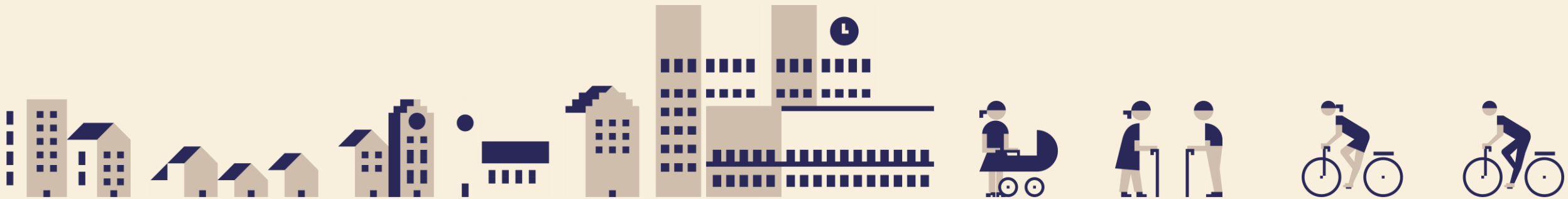
4. Veien videre

Figur 1. Samordningstrappen (Hanssen mfl 2016).

4. Veien videre

Forslag til oppfølging av fagtema «samferdselsinfrastruktur og byutvikling»

Forslag til oppfølging av fagtema «samferdselsinfrastruktur og byutvikling»

Kan være interessant...

- ▶ Oppsummering av det som kom fram i arbeidsgruppemøtene
  - belyse kommunenes erfaringer og utfordringer
  - peke på muligheter
- ▶ Se på gode eksempler på organisasjonsformer og samarbeidsformer
- ▶ Se nærmere på mulighetene man har når trafikkerte veier ikke kan legges i tunnel, f.eks. ved at samferdselsinfrastrukturen stedstilpasses bedre og at fartsreduksjoner innføres

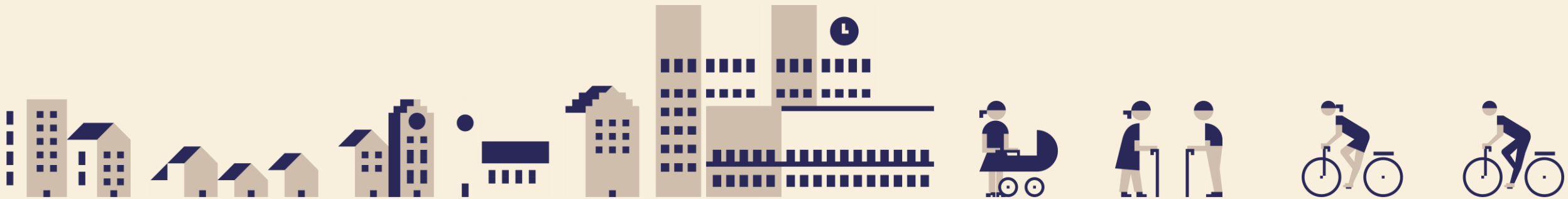
Forslag til oppfølging av fagtema «samferdselsinfrastruktur og byutvikling»

Neste skritt:

- ▶ Prosjekt om byutvikling og fremkommelighet i knutepunkter
- ▶ Tema for neste arbeidsgruppemøte i august:
«Samferdsel og by- og tettstedsutvikling – dagens og fremtidens mobilitet, fremkommelighet i knutepunktene, samarbeid plan/samferdsel»

4. Veien videre

Forslag til oppfølging av fagtema «blågrønn struktur»

Forslag til oppfølging av fagtema «blågrønn struktur»

- ▶ Behov for bedre kunnskapsgrunnlag
- ▶ Utarbeidelse av kart som dekker hele bybåndet

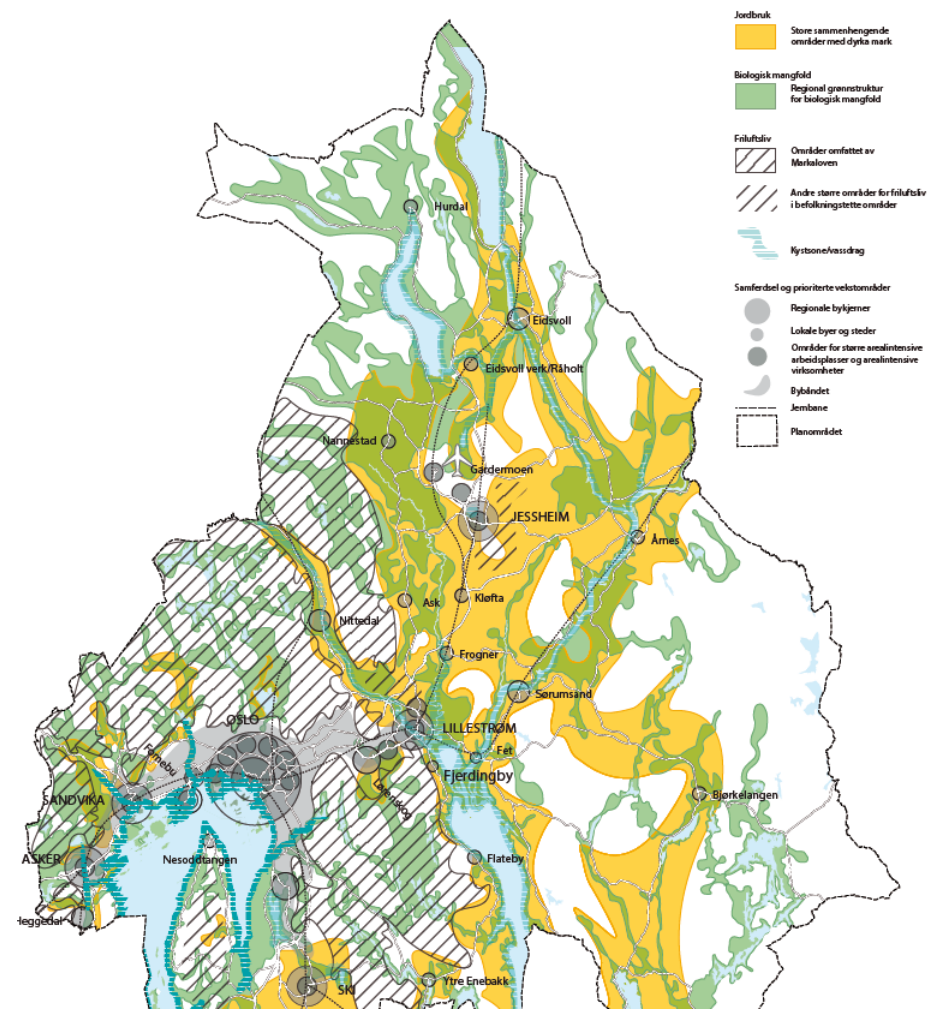
Flere kartlag som belyser ulike forhold, som f.eks.:

- Grøntområder som er avsatt i gjeldende kommuneplaner og reguleringsplaner
- Eksisterende blågrønne strukturer, basert på deres ulike kvaliteter, som f.eks.:
  - regionalt og nasjonalt viktige naturverdier
  - viktige områder for rekreasjon og friluftsliv
  - viktige forbindelser (turveier, gang- og sykkelveier langs grøntdrag)
- Sammenhengen mellom eksisterende verdier og hva som er planmessig sikret
- Tilgjengelighet til grøntområder for gående og syklende
- Områder med særlig behov for samordnet innsats på tvers av kommegrenser

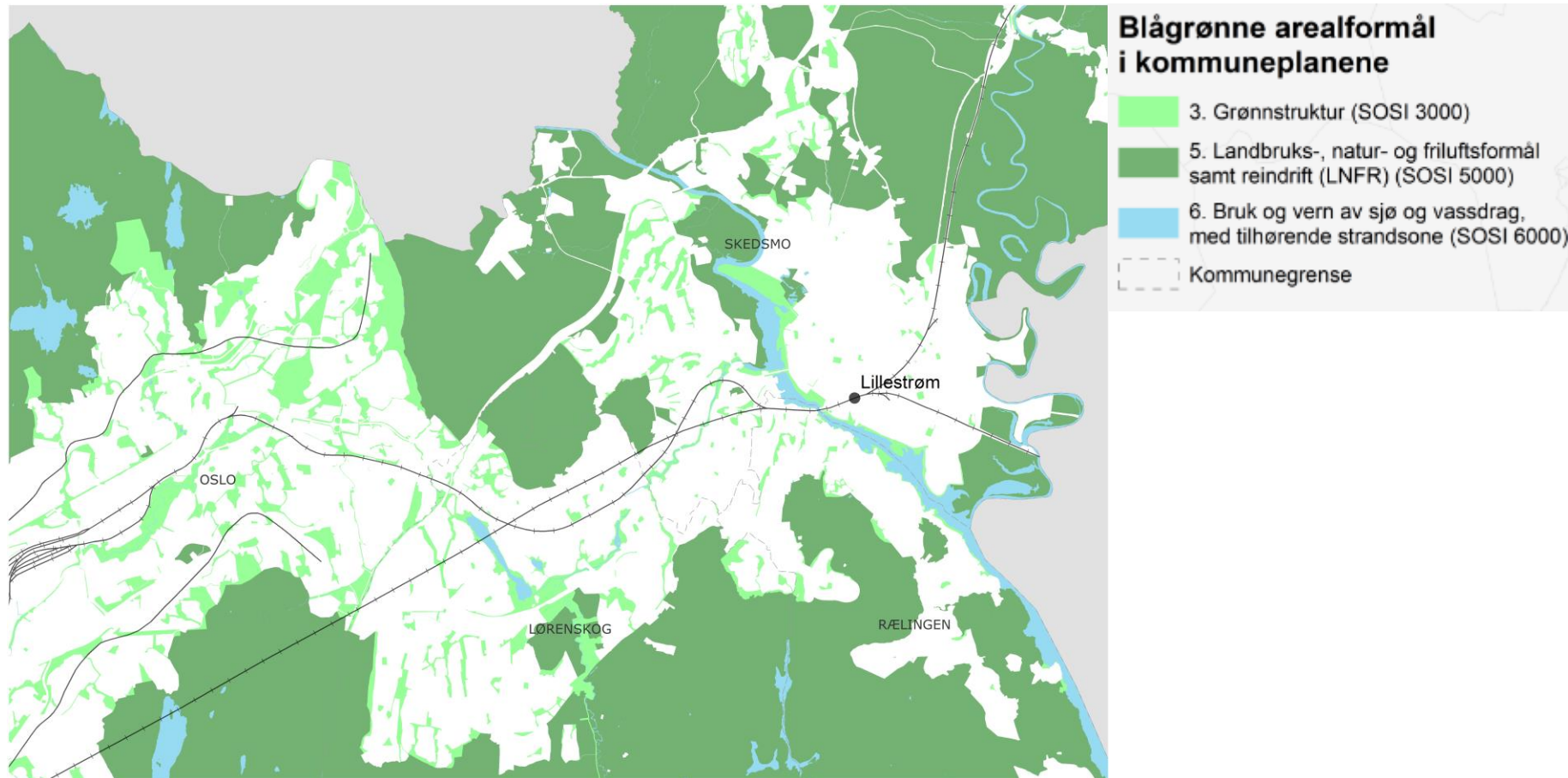

Forslag til oppfølging av fagtema «blågrønn struktur»

- ▶ Illustrasjonskart for bybåndet som viser sammenhengende områder med viktig blågrønn struktur?

Forslag til oppfølging av fagtema «blågrønn struktur»

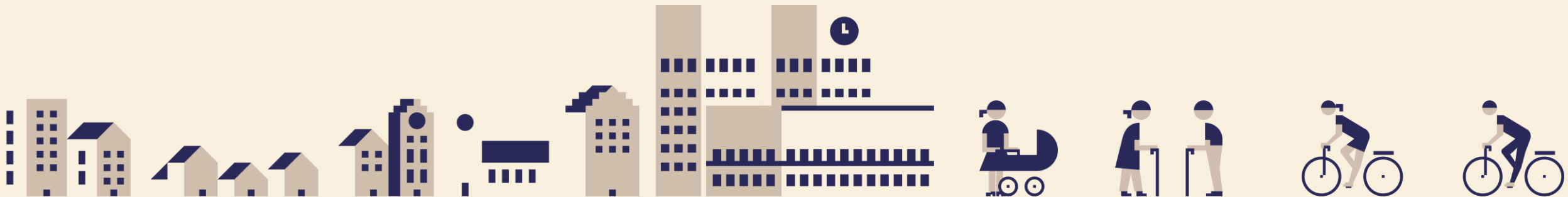
Forslag til oppfølging av fagtema «blågrønn struktur»

- ▶ Bestilling til Fylkesmannen
  - data og kartlegginger av viktige naturverdier
  - Kartlegging av regional grøntstruktur
- ▶ Opprettelse av egen prosjektgruppe, f.eks.:
  - Oslo kommune (PBE)
  - Akershus fylkeskommune
  - Fylkesmannen i Oslo og Viken
  - Én kommune fra hver korridor

4. Veien videre

Forslag til møteplan høsten 2019

Forslag til møteplan

► Forslag til neste møte på ledernivå: 12. desember

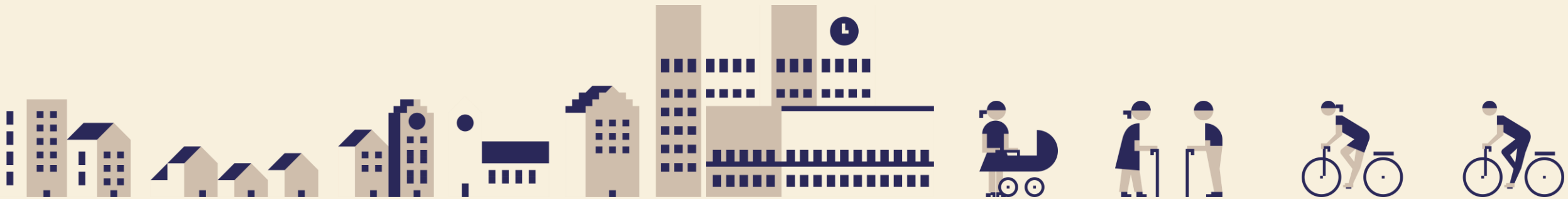
Arbeidsgruppen	29. august kl. 9-12	Samferdsel og by/tettstedsutvikling - dagens og fremtidens mobilitet, fremkommelighet i knutepunktene, samarbeid plan/samferdsel	1/4
Arbeidsgruppen	26. september kl. 9-12	Blågrønn struktur	2/3/5
Arbeidsgruppen	24. oktober kl. 9-12		
Arbeidsgruppen	21. november kl. 9-12	Oppsummering 2019, status for prioriterte tema, veien videre i 2020	1-5
Møte på ledernivå	12. desember kl. 9-12	Orientering om arbeidet i bybåndet	1-5

*Liste over prioriterte temaer

- Tema 1. Aktuelle områder for særlig bymessig fortetting/overordnet senter- og knutepunkthierarki
- Tema 2. Felles metoder og prinsipper for fortetting og transformasjon med fokus på kvalitet
- Tema 3. Sammenhengende forbindelser for gående og syklende i bybåndet
- Tema 4. Store samferdselsprosjekter i bybåndet
- Tema 5. Felles kunnskapsgrunnlag i bybåndet – kart og data

Diskusjon

Veien videre

Oslo

5. Eventuelt

Takk for møtet!

